

Juni 1841

FAKTA

Dato:

Juni 1841

Sidetal:

126, 127, 128, 129

Dagbogens placering:

Thorvaldsens Museums arkiv,
inspektørens skrin, nr. 1

Ophavsmand/nøgleperson:

Christine Stampe

Generelle kommentarer:

Dette dokument er en del af det originale manuskript til Christine Stampes erindringer om Thorvaldsen. Afskriften af hele manuskriptet omfatter i alt 60 dele. Denne del er nr. 22.

OBS Dokumentet er også udgivet i Arkivet, Thorvaldsens Museum. Her findes den senest opdaterede udgave.

Læs mere om nærværende online-udgivelse i artiklen Manuskriptet til Christine Stampes erindringer om Thorvaldsen.

Omtalte personer:

Ernst von Brunnow

Emilie Dahl

J.C. Dahl

Friedrich August 2.

August Grahl

Franz Pettrich

Raden Saleh

Christian Daniel Rauch

Ernst Rietschel

Friederike Serre

Johann Friedrich Anton Serre

Bertel Thorvaldsen

RESUMÉ

Christine Stampes manus til sine erindringer om Thorvaldsen. Dette er 22. del af i alt 60.

TRANSSKRIFTION

- 126 -

D. 11te Juni¹ kom vi til Dresden der sendte vi strax bud til Dahl², saa spiste vi [og] gik sammen i Galeriet, og saa i Theatret³, hvor Thorv: for førstegang i sit Liv saa Don jouan⁴[.] Næste dag⁵ spiste vi hos Dahl[.] x⁶ Neppe havde Thor faaet en skefuld suppe, saa kom bud fra Kongen og han maatte klæde sig i al fart, og fandt ikke sine Hansker, saa han tog dem af mine og Coketterte⁷ med[.] saa kom Visiter og Besøg fra alle Kanter, især en M: Serre⁸ med hans Kone⁹ som kom ind fra Landet[.] Af dem bleve vi inviterede alle

- 127 -

til Diner paa Brühl sche Therasse[.] Thor hos Minister von Lindenav oven paa Therasse[n]¹⁰, om Aftenen havde de foranstaltet en Consort, der mødte jeg en Baronesse Firsch¹¹, som jeg ikke havde seet i 20 Aar, en Ungdoms Veninde, som just var i Besøg fra Rusland i Dresden, 3e Dag spiste¹² vi hos Krahl's¹³ eller Oppeheims¹⁴ det deiligste og elegantes Huus af Vær[den.] om Aftenen¹⁵ bleve vi Thor:[.] Stampe og jeg hentede af Ministeren til Theatret, og ført i den Kongelige Losche, her blev givet et Stykke¹⁶ expree for Thorv: til sist en Epilog¹⁷, hvor huuset som var propfuld, med intusiame, raabte [“]Leve Thorvaldsen[“], og han den kiere, var gierne krøbet i et Musehul saa skamfuld var han over all den Ære, efter Theatret bleve vi inviterede til en Soupé i foyeren[.] Dagen derpaa¹⁸ vare vi inviterede af Drevsen's¹⁹ men Thorv: kunne ikke komme med, da han skulle til Ministeren til Midag og saa til en Konge og saa til en Prinsesse[.] i disse Dage blev hver Minut benyttet og tit var Thorv: alt Kl: 7 i Galeriet og Dahl var bestandig med os²⁰, og tog sig ret Patriotisk af os og vi saa hvad der var at see ligesom i Berlin[.] dog vil jeg ønske ham ikke for mange Landsmænds Besøg x²¹ x som tager ham for megen tid[.] I Dresden²² hos frue von Firsch leverede Brunau²³ et Digt, dette samt øvrige Sange og Epilog skal hermed følge x x Nu kom Serre med 3 Wogne og hentede os, han havde bedet os saa meget at tage paa 8 dage med dem til Maxen²⁴, Dahl med familie²⁵ og den sorte Prinds Radehdahle²⁶ vare med, der var ret smuk hos dem og de vare især mageløs Kierlige, og Giestfrie, Medens vi vare der kom mange Giester af og til fra Dresden, dog det smukkeste af alt var en Tuur vi gjorde med dem i det Saxiske Schweitz; paa Königstein var Komandanten en fordums Minister²⁷, ganske overordentlig opmærksom og Mage til Kanonade har jeg aldrig hørt

- 128 -

som det lød fra Königstein (: en Ære som kuns væderfahres Kongelige

Personer :) som den Vældigste Torden. ☒ Herfra til Perna hvor vi laae om Natten, Dahl var fortreffelig staaer der antegnet i min Dagbog, men hvori det bestod erindrer jeg ikke meere, den anden Morgen²⁸ til Basteien, hvor vi alle fik smaae Erindringer af My Serre, som der findes Butiker af, og nu til Maxen, hvor Enhver løb til Arbeidet igien, frue Serre ønskede at Prinsen skulde Male Thorv:²⁹ og han maatte sitte[,] dog Thorv: havde nær tabt Taalmodigheden, hvis ikke Dahl havde taget fatt og Rettet, nu blev det, bedre dog Prindsen synes det væl ikke, og han Begyndte et andet paa nye, men som aldrig blev saa godt som det Dahl havde gjort ferdig, dog Serre's synes best, om Prinsens og Gudveed om ikke deres Venskab for ham lod dem see meere i hans Talent en[d] der virkelig var, thi Vi andre synes det [var] meget tyndt; ☒ Thorvaldsen som heller ikke maatte være Ledig, fik vi til at gjøre et lille Basrelief, jeg troer en Amor og Psiche³⁰, man lod komme Leer fra Dresden og lovede mig en Afstøbning deraf, dog har jeg ikke faaet den endnu, dog troer jeg heller ikke det blev synderlig godt, thi Thor var ikke oplagt, til at Arbeide; ☒ I det Historiske Museum i Dresden lovede jeg til Kraucklin³¹ en Puseerstok af Thorvaldsen og den er sendt ved Prof Dahl Sommeren 1844³²[.]

- 129 -

I Dresden saae jeg en Dag et Ungt Menneske liste sig til at tage et Haar³³ som laae bag paa Thorvaldsens Krave, og med Omhyggelighed og Kierlighed giemme det indenfor sit Uhrglas, det rørte mig og jeg gav ham Dagen derpaa en ordentlig Lok[,] det var Professor Riedschel³⁴ billedhugger som Thor fandt havde meere Schenie en[d] Rauch³⁵ ☒ Dahl mahlede et Landskab paa ¼ time, Usigten fra Balkonen paa Maxen, han skulde vise Stampe hvorledes man lagde Farven paae, Thorv: misundte mig Stykket ligesom alt hvad Dahl havde Mahlet, thi han satte Dahl som Lanskabs Mahler, over allt. vi fik hver 2 Nydelige smaae Landskaber forærende, af ham; nu Reiste Dahl og Serres efter fleere Besøg med os til Dresden³⁶[.] Blandt³⁷ andre Professor Pettrich³⁸ som var meget rørt ved at see sin gamle Ven igjen [...]

---

¹ Thorvaldsen og familien Stampe ankom dog allerede til Dresden 9.6.1841.

² Dvs. den norske maler J.C. Dahl.

³ 9.6.1841 mødtes rejseselskabet med J.C. Dahl. Samme aften så de Mozarts Don Giovanni i det nyindviede Hoftheater i Dresden.

⁴ Dvs. Don Juan, hvis italienske originaltitel er Il dissoluto punito ossia Don Giovanni. Operaen er komponeret af Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) og blev uropført i Prag 1787.

⁵ 10.6.1841 spiste Thorvaldsen og familien Stampe middag med J.C. Dahl. Middagen blev dog afbrudt til fordel for visit hos Friedrich August 2. af Sachsen på Schloss Pillnitz.

⁶ Kryds. Dvs. indivisningstegn. Her indsættes følgende passage, skrevet i venstre margen på den anden led: "Neppe havde Thor faaet en skelfuld suppe, saa kom bud fra Kongen og han maatte klæde sig i al fart, og fandt ikke sine Hansker, saa han tog dem af mine og Coketterte med".

- ⁷ Dvs. benytte en egenskab, et forhold til at gøre et gunstigt indtryk på andre, jf. kokettere i Ordbog over det danske Sprog.
- ⁸ Dvs. den tyske godsejer, forretningsmand og major Johann Friedrich Anton Serre.
- ⁹ Dvs. den tyske mæcen og værtinde Friederike Serre.
- ¹⁰ Antagelig 11.6.1841 deltog Thorvaldsen og familien Stampe i et middagselskab hos den sachsiske minister Bernhard von Lindenau (1779-1854) på Brühlsche Terrasse i Dresden.
- ¹¹ Denne Baronesse Firsch er p.t. uidentificeret. Navnet skal muligvis tydes anderledes. Rigmor Stampe, op. cit., p. 123 læser i al fald navnet som Fischer, men det synes dog heller ikke korrekt.
- ¹² 12.6.1841 spiste rejseselskabet middag hos bankieren Martin Wilhelm Oppenheim (1781-1863) i Villa Rosa, tegnet af arkitekten Gottfried Semper (1803-1879). Tilstede var bl.a. husets svigersøn, August Grahl.
- ¹³ Dvs. den tyske maler August Grahl.
- ¹⁴ Dvs. den tyske bankier Martin Wilhelm Oppenheim (1781-1863).
- ¹⁵ 12.6.1841 om aftenen afholdtes festforestilling i Hoftheater, som er tegnet af den tyske arkitekt Gottfried Semper (1803-1879), i Dresden, afholdt af Friedrich August 2. af Sachsen. Thorvaldsen blev ved samme lejlighed hyldet med en epilog.
- ¹⁶ Dvs. Albert Lortzings (1801-1851) komiske opera Zar und Zimmermann.
- ¹⁷ Dvs. epilog af 12.6.1841 fra Franziska Berg til Thorvaldsen.
- ¹⁸ Dvs. 13.6.1841.
- ¹⁹ Dvs. den danske politiassessor og justitiarius Adolf Ludvig Drewsen (1803-1885). Drewsens datter Jonna blev senere gift med Christine Stampes ældste søn Henrik Stampe den yngre.
- ²⁰ 10.6. – 13.6.1841 besøgte Thorvaldsen flere kunstsamlinger i Dresden i selskab med J.C. Dahl.
- ²¹ Kryds. Dvs. indvisningstegn. Her indsættes følgende periode skrevet i venstre margen: "x som tager ham for megen tid[.]"
- ²² Følgende periode er skrevet i venstre margen på den anden led: "I Dresden hos frue von Firsch leverede Brunau et Digt, dette samt øvrige Sange og Epilog skal hermed følge."
- ²³ Antagelig den tyske forfatter, homøopat og baron Ernst von Brunnow. Han mødtes med Thorvaldsen i Dresden 14.6.1841. Det har muligvis været denne dag, at mødet fandt sted hos den p.t. ukendte fru von Firsch.
- ²⁴ 13.6.-21.6.1841 opholdt rejseselskabet sig en uge hos Friederike og major Serre på Maxener Schloss i Maxen ca. 20 km syd for Dresden sammen med J.C. Dahl og Raden Saleh.
- ²⁵ J.C. Dahl fik fire børn med sin kone, Emilie Dahl. Hun døde i barselssengen efter fødslen af sønnen, den senere maler Johann(es) Siegwald Dahl (1827-1901).
- ²⁶ Dvs. den indonesiske maler og prins Raden Saleh.
- ²⁷ 15.6.1841 tog rejseselskabet på udflugt fra Maxen til fæstningen Königstein i sachsiske Schweiz. Her mødte de fæstningens kommandant, krigsminister Johann Adolf von Zeschwitz (1779-1845). En kanonade til Thorvaldsens ære affyredes. Herfra til Pirna, hvor rejseselskabet overnattede.
- ²⁸ 16.6.1841 drog rejseselskabet fra Pirna til de romantiske klippeformationer ved Bastei. Herfra tilbage til Maxen.
- ²⁹ 17.6.1841 portrætteredes Thorvaldsen to gange i Maxen: Først i et maleri, som Raden Saleh påbegyndte, og som J.C. Dahl færdiggjorde, B467; derefter i endnu et malet portræt af Raden Saleh alene.
- ³⁰ Dvs. Amor og Psyke, relief, originalgips, Skulpturensammlung, Dresden (afstøbning Ny Carlsberg Glyptotek).
- ³¹ Denne Kraucklin er p.t. uidentificeret.
- ³² Perioden indikerer, at Christine Stampe tidligst nedskrev sine erindringer om Thorvaldsen sommeren 1844.
- ³³ Vedr. manien med at samle på Thorvaldsens hår, se evt. artiklen herom.
- ³⁴ Dvs. den tyske billedhugger Ernst Rietschel. Christine Stampe forærede ham en lok af Thorvaldsens hår under opholdet i Dresden, som det fremgår her.
- ³⁵ Dvs. den tyske billedhugger Christian Daniel Rauch.

³⁶ 21.6.1841 rejste selskabet fra Maxen til Dresden tidlig om morgenen.

³⁷ Følgende er skrevet i venstre margen på den anden led i nærværende originalmanuskript, p. 130:
"Blandt andre Professor Pettrich som var meget rørt ved at see sin gamle Ven igjen[.]"

³⁸ Dvs. den tyske billedhugger Franz Pettrich. Pettrich opholdt sig i Rom 1802-3, hvor han lærte Thorvaldsen at kende, og var fra 1815 professor i Billedhuggerkunst på Kunstakademie Dresden.

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or journal entry, written on aged paper. The text is dense and covers most of the page. The left margin contains a vertical column of text, possibly a list or index. The right margin also contains some text, including the word "blandt".

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or journal entry, written on aged paper. The text is dense and covers most of the page. The left margin contains a vertical column of text, possibly a list or index. The right margin also contains some text, including the word "blandt".

brud Lovdat, som fornuget, som best
jaa giort og Mandalson var fangt at
lade pinte og Nogen Mi (k), og nu gan
vi de Clofunde Justitsmannen for
Jag, og hos en Mand som for
Jeg vi nu Tang af med Mandalson Nite
Jussen, og Jansen, og det var
an og Tang falles i det
det funderlige liggende funderlige
gig nogen funderlige for det, Nogen
funderligt, og skikkelige Thorsvalfear som var
for fagret med Tang gind for den
funderligt, glantet funderligt alt
af det Lovdat blev det funderligt
i Jansen og mand som Mandalson
Eriks med Clofunde til Thorsvalfear
som for funderligt funderligt
som alle var funderligt og som
gunderlige gamle Mand, som giort alle
med en gunderlige, og funderlige
for mand vilke funderligt funderligt
for mig nu funderligt nu for Cost at for
Mandalson funderligt, det mand til funderligt
funderligt, og efter funderligt funderligt
og alt i funderligt i funderligt funderligt
funderligt, mand det mand det funderligt og
funderligt Originalen mig funderligt funderligt
for funderligt funderligt funderligt funderligt
for funderligt funderligt funderligt, og funderligt
for funderligt funderligt funderligt funderligt
for funderligt funderligt funderligt funderligt
for funderligt funderligt funderligt funderligt
for funderligt funderligt funderligt funderligt

